herpy

GRODOR

Redbelly Toad

Melanophryniscus stelzneri

Melanophryniscus stelzneri är en liten padda på 2-4 cm från gräsbeklädda kullar i Argentina, svart med gula fläckar på ovansidan och röda teckningar på buken och under fötterna. Den är dagaktiv, går hellre än hoppar och är härdig, så länge luften inte är för fuktig. Djuren i handeln är ofta den nära släktingen *Melanophryniscus klappenbachi*.

Familj: Bufonidae Tidigare namn: *Phryniscus stelzneri; Atelopus stelzneri; Bufo stelzneri; Dendrophryniscus stelzneri*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**2-4 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Savann och klippterräng**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fångenskap	**Inget** Uppfödda djur. Viltfångade djur kan behålla giftet länge
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**50 × 25 × 30 cm** L × B × H för 4 vuxna djur
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Temperatur, natt	**15-20 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 1-2 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Vintervila	**13-16 °C** 2-3 veckor
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**I vatten**
Könsmogen	**12-24 mån.**
Ägg per läggning	**200-250**
Kläckning	**3-5 dagar** vid 23 °C
Larvtid	**40-50 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Färdigfoder**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Melanophryniscus stelzneri är en liten, kompakt padda. Ovansidan är svart med gula eller gulgröna fläckar och ränder, och buken och undersidan av fötterna är röda och svarta. Den starka kontrasten är en varning till rovdjur. Hanarna är 2-3 cm från nos till kloak, honorna 3-4 cm, och honorna är tydligt större och rundare.

Paddan rör sig mest gående och kravlande i stället för att hoppa. Den klättrar klumpigt och faller ofta, men utan att ta skada. Hanen kallar med ett melodiskt, drillande läte som påminner om en kanariefågel. Djuren är dagaktiva, utforskar hela tiden och är inte skygga, men tillbringar också långa perioder i gömslen.

M. stelzneri beskrevs 1875 som *Phryniscus stelzneri*. Artnamnet hedrar den tyske geologen Alfred Wilhelm Stelzner, som vistades i Argentina. Det finns två underarter, *M. s. stelzneri* och *M. s. spegazzinii*, och två tidigare underarter räknas nu som egna arter: *Melanophryniscus dorsalis* och *Melanophryniscus fulvoguttatus*. Namnet används i handeln om flera svartgula paddor av släktet, och djuren från Paraguay, som i många år såldes som *M. stelzneri*, är *Melanophryniscus klappenbachi*. Det är därför ofta oklart vilken art en padda i handeln egentligen är.

I naturen är paddorna giftiga. Giftet byggs upp av alkaloider från födan, framför allt myror och kvalster, och i fångenskap förlorar paddorna det. Uppfödda djur är ogiftiga. Hur starkt giftet är hos just den här arten är inte dokumenterat, så tvätta händerna efter kontakt med vildfångade djur och rör inte vid ögon och mun.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Utbredning och livsmiljö

Melanophryniscus stelzneri finns bara i Argentina. Arten hittades först i Córdoba och är nu känd från provinserna Córdoba, San Luis och Salta. Om den också förekommer i Bolivia är oklart.

Äldre uppgifter om arten från Paraguay, Uruguay och södra Brasilien gäller andra arter av släktet; paddorna från Paraguay är *Melanophryniscus klappenbachi*.

> **Naturlig utbredning:** Argentina.

LIVSMILJÖ

Melanophryniscus stelzneri lever i kuperad gräsmark med klippsprång, cirka 500-1.000 meter över havet. Klimatet är svalare och torrare än i regnskogen, med varma somrar, svala vintrar och mest nederbörd på sommaren. Paddorna håller till vid, men inte i, rinnande vatten.

Yngeltiden börjar i oktober, när vårens kraftiga regnskurar skapar tillfälliga vattendrag och dammar. Arten förökar sig explosivt: paddorna samlas under några dagar och lägger ägg i grunt vatten i dammar, bäckar, kärr och vägdiken. Födan består av små leddjur, framför allt myror, kvalster och termiter.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av själva *Melanophryniscus stelzneri*. Skötseln och aveln här bygger på *Melanophryniscus klappenbachi*, som hålls och föds upp i stort antal och har samma krav; siffrorna är lånade därifrån.

Ett terrarium på 50 × 25 × 30 cm (cirka 35 liter) räcker för fyra vuxna djur. Räkna med cirka 10 liter per djur, aldrig under 20 liter, och högst 10 djur i samma terrarium oavsett storlek. Paddorna behöver inte mycket utrymme, men de går runt på hela bottnen, så golvytan är viktigare än höjden.

Inred terrariet luftigt och inte som ett regnskogsterrarium. Bottnen kan vara kokosfiber, matjord eller grus med löv, så länge den kan hållas lätt fuktig utan att bli blöt. Lägg ut korkbark och löv som gömställen, eftersom paddorna tillbringar många timmar gömda. Mossa i ena änden ger ett fuktigt hörn, så att det finns både torra och fuktiga platser. Levande eller konstgjorda växter, till exempel *Epipremnum aureum*, pryder, och paddorna klättrar gärna lite i dem.

Ventilation är avgörande. Ett lock av nät över hela terrariet låter fukten komma ut och hindrar att luften står stilla. Ta bort döda blad och foderrester varje vecka.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 20-25 °C, och på natten får temperaturen gärna sjunka till 15-20 °C. Vanlig rumstemperatur är den bästa utgångspunkten. *Melanophryniscus stelzneri* tål kortvarigt ner mot 7 °C och upp i låga 30-tal utan skada, men är då mindre aktiv och söker skydd.

Det behövs ingen värmelampa eller värmematta, och terrariet får inte stå i solen i ett fönster. Mät temperaturen med en termometer i terrariet.

Vintrarna är svala i naturen. En svalperiod på 2-3 veckor vid 13-16 °C utan sprayning och med halv utfodring ökar chansen att honorna utvecklar ägg (se Parning).

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten hålls på 50-70 %. Det är den viktigaste punkten i skötseln: *Melanophryniscus stelzneri* tål inte ihållande fukt över cirka 70 %. Djuren blir slöa, gömmer sig och försvagas, och det är den vanligaste orsaken till att paddorna dör. Låt fuktigheten variera, så att bottnen torkar lite mellan sprayningarna.

Spraya lätt en gång om dagen, helst på kvällen, med avklorerat vatten eller osmosvatten, och håll mossan i det fuktiga hörnet fuktig. Kontrollera fuktigheten med en hygrometer. Är luften för torr blir djuren slöa och söker sig in i det fuktiga hörnet.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Det ska alltid stå en låg, bred vattenskål i terrariet med 1-2 cm vatten. Paddorna simmar klumpigt och kan drunkna i djupare vatten, så lägg stenar eller kork i skålen, så att de lätt kan kravla upp. De sätter sig gärna i skålen och tar upp vatten genom huden.

Använd avklorerat vatten eller osmosvatten, och byt vattnet varje dag, eftersom det snabbt blir smutsigt. Skölj skålen vid varje byte, bara med varmt vatten och utan rengöringsmedel, eftersom groddjur tar upp ämnen genom huden.

LJUS OCH UVB

Ljus behövs bara för växterna. Det finns inget som visar att arten behöver UVB, men ett svagt UVB-rör för Ferguson-zon 1 (UV-index under 1) kan vara en fördel. Ljuset följer en vanlig dag-natt-rytm. Se till att det finns skugga och gömställen, så att djuren själva kan välja, och använd ljus som inte värmer upp terrariet.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Melanophryniscus stelzneri äter små levande foderdjur, i naturen framför allt myror, kvalster och termiter. I terrariet passar bananflugor (*Drosophila hydei*), hoppstjärtar, små gråsuggor, de minsta larverna av svart soldatfluga, nykläckta syrsor och små kackerlacknymfer. Paddorna är ivriga ätare och äter mycket i förhållande till sin storlek, mer än en pilgiftsgroda av samma storlek. Ha alltid gott om små foderdjur i terrariet; ungar matas dagligen.

Pudra fodret med ett kalk- och vitamintillskott. Egna odlingar av bananflugor och hoppstjärtar ger den stabilaste tillgången.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Paddorna är fredliga mot varandra, är inte territoriella och kan hållas i grupper på upp till 10. Hanarna kallar, särskilt när det är fuktigt, till exempel efter en kraftig sprayning.

Melanophryniscus stelzneri är dagaktiv, men gömmer sig långa perioder om luften är för fuktig eller för torr. Paddorna ska inte hanteras, eftersom huden är ömtålig. Ska ett djur flyttas fångas det i en fuktad bägare. Stressade djur är slöa och håller sig gömda hela dagen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Från cirka 10-12 månaders ålder går det att skilja könen: honorna blir 1,5-2 gånger så stora som hanarna och betydligt rundare, medan hanarna är slankare och kallar, särskilt när det är fuktigt. Paddorna blir könsmogna efter 1-2 år. Uppfödda djur känns igen på att de röda fläckarna på bakkroppen och under fötterna är gula; vildfångade djur har röda fläckar.

PARNING

Aveln efterliknar vårens regn. Först halveras utfodringen under ett par veckor, och därefter kyls djuren i 2-3 veckor vid 13-16 °C utan sprayning, men med tillgång till en vattenskål. Sedan höjs temperaturen till rumstemperatur, sprayningen återupptas och utfodringen fördubblas eller tredubblas. Efter en till två veckor är de mogna honorna tydligt fyllda med ägg.

Nu flyttas alla djuren till en regnkammare: ett akvarium på cirka 90 × 45 × 40 cm med 5 cm grus på bottnen, svampfilter drivna av en luftpump och vatten på 23 °C och 25 cm djup. Vattnet är en blandning av osmosvatten och torvextrakt med pH omkring 6,5 och lite havssalt. Flytande korkbark med mossa ger djuren en plats att sitta på, och plastväxter i hörnen hjälper dem upp ur vattnet. Ställ i ordning regnkammaren flera veckor i förväg, så att de nyttiga bakterierna hinner etablera sig. Hanarna börjar kalla nästan genast, och parningen sker inom ett dygn.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Äggen läggs 1-3 dagar efter att djuren kommit i regnkammaren, i långa, grå strängar med cirka 200-250 ägg som hänger på mossa och växter några centimeter under ytan. Antalet ägg per läggning är inte dokumenterat för arten; hos *Melanophryniscus klappenbachi* är det flera hundra. Det finns ingen yngelvård.

Ta bort ägg som inte sitter fast, eftersom de lätt angrips av svamp, som smittar de friska äggen. Befruktade ägg får en liten fåra inom 12 timmar och liknar små grodyngel efter två dygn.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 3-5 dagar vid cirka 23 °C. De nykläckta grodynglen är 3-4 mm långa och ligger stilla på bottnen i några dagar medan de tar upp gulan. Först när de simmar runt ska de matas.

Grodynglen matas dagligen med färdigfoder i gelé, och hälften av vattnet byts varje dag, så att vattenkvaliteten hålls hög. Efter 5-6 veckor kommer bakbenen och 5-7 dagar senare frambenen, sammanlagt cirka 40-50 dagar. Då kravlar de små paddorna upp på kork och mossa. De är helt svarta och inte större än en bananfluga. Ta upp dem ur regnkammaren så snart de lämnat vattnet, eftersom de lätt drunknar.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna flyttas till en plastlåda på cirka 60 × 40 × 15 cm med ett tunt lager fuktig kokosfiber, ett par nävar fuktig sphagnum som gömställe och en glasskiva som lock, eftersom de behöver högre luftfuktighet än de vuxna. De matas dagligen med hoppstjärtar pudrade med kalk och vitaminer. Ungarna växer snabbt och äter otroligt mycket, och det vanligaste felet är att ge för lite foder.

Efter 8-10 veckor kan ungarna äta små bananflugor (*Drosophila melanogaster*). Då flyttas de till en mindre, ventilerad låda med kokosfiber som är precis så torr att den inte klumpar sig när man klämmer på den, en liten hög fuktig sphagnum som fuktigt gömställe och 60-65 % luftfuktighet vid 23-24 °C. Spraya en gång om kvällen.

Hälsa och vanliga misstag

De typiska problemen beror på fel i skötseln:

- För hög luftfuktighet under längre tid gör djuren slöa och är den vanligaste dödsorsaken. Förebygg med god ventilation och måttlig sprayning.
- För lite foder, särskilt hos ungar. Ha alltid gott om små foderdjur i terrariet.
- Brist på kalk och vitaminer ger svaga och missbildade lemmar. Pudra fodret med tillskott.
- Vildfångade djur har oftare parasiter och sjukdomar än uppfödda och bör undersökas. Välj uppfödda djur.
- Drunkning i för djupt vatten. Håll vattnet grunt och ge en lätt väg upp.

Gå till en veterinär med kunskap om groddjur om ett djur går ner i vikt, är slött eller får rodnad, sår eller svullnader i huden.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.